

Posudek vedoucí práce na DP slečny Terezy Šťastníkové na téma „Využití didaktických her při výuce ruštiny na střední škole“

Autorka se zaměřila na empirické ověření možností využití didaktických her při výuce středoškolských studentů. DP začínala psát v době, kdy již vyšly tiskem všechny tři sborníky jazykových a komunikativních her k učebnímu souboru Raduga 1 – 3. Proto se rozhodla, že bude zkoumat, do jaké míry jsou tyto pomůcky známy a rozšířeny mezi učiteli a nakolik efektivně a úspěšně s nimi učitelé i studenti pracují. V tomto směru je práce T. Šťastníkové velmi záslužná a téměř průkopnická, neboť zatímco v moderní výuce jiných jazyků (zejména angličtiny, němčiny a francouzštiny) je využití didaktických her při výuce dospělých a dospívajících celkem běžnou záležitostí, v české didaktice ruštiny bylo využití her u této věkové kategorie dosud spíše stranou zájmu a pozornosti a do značné míry převládal názor, že didaktické hry jsou vhodné spíše pro mimoškolní zájmovou činnost žáků, a pokud se vůbec objevují ve výuce, bývá dosti jednostranně zdůrazňována jejich zábavnost, uvolněnější atmosféra a s ní spojená relaxační funkce her, a naopak bývá značně podceňován přínos didaktických her pro rychlejší a trvalejší osvojení jazykového učiva.

Práce má jasně stanovený cíl i výchozí hypotézy, autorka podrobně charakterizuje zvolené metody zkoumání dané problematiky (studium české i zahraniční odborné literatury, charakteristika dostupných zdrojů didaktických her, průzkumná sonda, zkoumající možnosti využití didaktických her při výuce ruštiny na SŠ, dotazníky pro studenty i pro učitele RJ, popis autorčiných vlastních zkušeností s využitím her při výuce jazyků).

Obsah je přehledně členěn do čtyř hlavních kapitol (teoretická východiska tématu, průzkum využití her při výuce na SŠ, popis vlastních zkušeností s využitím her při výuce jazyků, charakteristika hlavních výsledků empirického zkoumání).

Kapitola, která se zabývá teoretickými východisky tématu, byla jistě velmi náročná z hlediska zpracování, neboť autorka navazuje na 3 starší diplomové práce jiných kolegů a musela se vypořádat s tím, jak se vyhnout zbytečnému opakování stále stejných hlavních myšlenek. Podle mého názoru tento úkol zvládla opravdu na výbornou, neboť se zaměřila především na vztahy mezi využitím didaktických her a mezi rozvíjením klíčových kompetencí studentů SŠ podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Domnívám se, že díky tomuto řešení se podařilo shromáždit další cenné argumenty na podporu využití didaktických her při výuce jazyků u dospělých a dospívajících studentů. V této kapitole se zřetelně projevil autorčin hluboký zájem o danou problematiku, ale i potřebný nadhled začínající mladé odbornice, která již dříve úspěšně dokončila studium anglistiky (rovněž na PedF UK) a nyní se již několik let podílí na realizaci projektu MEIA, zaměřeného na profesní vzdělávání učitelů angličtiny s neúplnou aprobovaností.

V 2. kapitole autorka podrobně popisuje přípravu, realizaci a vyhodnocení průzkumné sondy, zkoumající možnosti využití didaktických her při výuce ruštiny na SŠ. Průzkum byl proveden na pěti středních školách, k ověření byly vybrány 3 hry ze sborníku Raduga 1 a 3 hry ze sborníku Raduga 2, zúčastnilo se ho 10 různých studijních skupin o celkovém počtu kolem 100 studentů. Autorka pečlivě zaznamenala reakce studentů na jednotlivé hry a na základě těchto záznamů vypracovala stručné kasuistické studie realizace her v jednotlivých skupinách. Je velmi cenné, že svůj průzkum obohatila dotazníky adresovanými studentům i učitelům RJ. Výsledky průzkumu zpracovala v přehledných tabulkách a grafech.

Část průzkumu mezi učiteli realizovala v rámci celostátního rusistického semináře, pořádaného katedrou rusistiky a lingvodidaktiky PedF UK v říjnu 2007 v Praze. Na tomto semináři jsme společně organizovaly a řídily tři šedesátiminutové tvůrčí dílny k využití didaktických her při výuce ruštiny.

3. kapitola obsahuje velmi zajímavé postřehy o využití didaktických her při výuce

jazyků u různých věkových kategorií studentů. Autorka zde výstižně popisuje odpozorované funkce didaktických her při výuce dospělých a zároveň zdůrazňuje, že při realizaci her je třeba velmi citlivě respektovat individuální zvláštnosti osobnosti každého jednotlivého studenta.

Závěrečná kapitola vhodným způsobem shrnuje hlavní výsledky průzkumu, autorka dospěla k závěru, že didaktické hry většinu studentů velmi baví a většina studentů je nepovažuje pouze za zábavu nebo ztracený čas, ale vnímá je jako možnost, jak se něco nového naučit zajímavým a příjemným způsobem. Toto zjištění považuji za velmi důležité a zásadní a domnívám se, že autorka by i v budoucnu měla dostat další příležitost, aby o výsledcích své práce mohla referovat na dalších seminářích pro učitele ruštiny.

Rovněž po stránce jazykové a formální je DP T. Šťastníkové na velmi dobré úrovni, ruské resumé výstižně a jazykově správně charakterizuje hlavní myšlenky jednotlivých kapitol.

Závěr: Diplomovou práci slečny Terezy Šťastníkové považuji za velmi kvalitní a plně ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 18.12. 2007

PaedDr. Jana Folprechtová, CSc.,
vedoucí diplomové práce